

Sivil Alanın Eleştirel Bir Yaklaşımla Yeniden Kavramsallaştırılmasına Doğru...

CiviCon, Avrupa Birliği tarafından Kıbrıs Türk toplumuna yönelik Mali Yardım Programı kapsamında finanse edilen ve Kıbrıs'ta uygulanan bir Teknik Destek Projesi olan Sivil Alan'ın düzenlediği bir sivil toplum etkinliğidir. CiviCon, 31 Ekim – 1 Kasım 2025'te Lefkoşa'da gerçekleştirilecektir.

Sivil toplumun işlevi ve hareket alanı, otoriterliğin artması, hakikat ötesi siyaset, kutuplaşma ve demokratik gerileme gibi küresel gelişmelerle birlikte köklü bir dönüşümden geçmektedir. Geleneksel sivil toplum yapılarının bu çok katmanlı krizlerle başa çıkmakta zorlandığı bir dönemde, yeni kolektif dayanışma biçimleri, ortaklaşa dayanışma pratikleri ve hakikat temelli direniş stratejileri ortaya çıkmaya başladı. Bu dönüşüm, yalnızca eylem biçimlerini değil, günümüzde sivil toplumun ne anlama geldiğine dair tanımın kendisini de sorgulamaya açmaktadır.

CiviCon'un amacı ve yaklaşımı nedir?

CiviCon, sivil alanın daraldığı, hakikat kavramının aşındığı ve özgürlük karşıtı hareketlerin güç kazandığı bir dönemde, ortak değer ve kaynakları nasıl yeniden gözden geçirip düşünebileceğimizi ve dayanışmaya dayalı sivil toplum uygulamalarını nasıl güçlendirebileceğimizi incelemeyi amaçlamaktadır.

Farklı alanlardan katılımcıları bir araya getiren CiviCon, farklı bilgi türleri arasında köprüler kurarak direniş, yeniden inşa ve “bir arada yaşam” yönünde yeni kavram ve stratejiler geliştirmeyi hedeflemektedir.

bell hooks'un eleştirel pedagoji (1994) ve katılımcı eleştirel düşünme (2009) yaklaşımından yola çıkan CiviCon, sivil toplum ve sivil alana dair anlatıları kolektif olarak incelemek, çözümlemek ve yeniden düşünmek üzere diyalog temelli ve katılımcı bir alan yaratmayı hedeflemektedir. Farklı toplumsal konumların getirdiği bakış açılarıyla karşılıklı etkileşim ve birlikte düşünme sayesinde, CiviCon yeni kavramsal çerçeveler geliştirmeyi, mevcut tanımları yeniden ele almayı ve yerelin ötesine ulaşan dayanışma ağlarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. CiviCon, yalnızca günümüzdeki demokratik gerilemenin etkilerini teşhis etmekle yetinmeyip, sivil toplum ve sivil alanın ortak değer ve kaynaklarını dayanıklılık ve direniş alanları olarak eleştirel bir şekilde incelemeyi ve yeniden tanımlamayı da hedeflemektedir.

Kimleri arıyoruz?

Farklı alanlardan sivil toplum aktörlerini, akademisyenleri, aktivistleri, CiviCon'un ele aldığı konularda çalışma yapan bireyleri ve öğrencileri; panel tartışmaları, sunumlar, serbest

tartışma alanları, atölye çalışmaları, ağ kurma etkinlikleri ya da okuma ve tartışma oturumları gibi çeşitli formatlarda katkıda bulunmaya davet ediyoruz.

Katkılar hangi kriterleri karşılamalı?

Katkıların aşağıdaki kriterleri karşılaması gerekmektedir:

- üç tematik odak alanından biriyle ilişkili olması,
- toplumlar arası, ulus ötesi ve/veya bölgeler ötesi perspektifler içermesi,
- katılımcı, yenilikçi ve yaratıcı yöntemler kullanması,
- en az 1 saat, en fazla 1,5 saat olarak tasarlanmış olması.
- İngilizce veya Türkçe yapılması.

Kıbrıs'tan gelen ve yaygın eğitim (non-formal) yaklaşımıyla tasarlanmış katkılara öncelik verilecektir. Bölge, toplumsal cinsiyet ve yaş çeşitliliği de gözetilecektir.

Katkıların süresi en az 1 saat, en çok 1.5 saat olabilir.

Konuşmacılara ve atölye çalışmalarına ev sahipliği yapacaklara ne sunuyoruz?

- Etkinliğin tamamına katılım olanağı (istenmesi durumunda),
- Kıbrıs içinde ulaşım (ilgili olması durumunda),
- Diğer konuşmacı ve katılımcılarla birlikte yeni fikirler ve eylemler geliştirmeye açık bir ağ kurma ortamı.

CiviCon hangi alanlara odaklanacak?

CiviCon aşağıdaki üç temel alana odaklanacaktır:

- Ortaklaşa dayanışma pratikleri: Sivil toplum ve sivil alanın ortak değer ve kaynaklarının yeniden tanımlanması
- “Hakikat ötesi”, “çoklu hakikat”, “kaçak hakikat” çağında “Hakikati” vazgeçilmez bir ortak değer olarak yeniden sahiplenmek
- Demokratik gerileme, özgürlük karşıtı hareketler ve alternatif direniş yöntemleri

Odak alanlar ve yol gösterici sorular

Ortaklaşa dayanışma pratikleri: Sivil toplum ve sivil alanın ortak değer ve kaynaklarının yeniden tanımlanması

Sivil toplumların ve sivil alanların demokratik yaşamı destekleme kapasitesini güçlendirmek amacıyla; değerler, aktörler, alanlar, yöntemler ve diller gibi “ortak değer ve kaynaklar” üzerine yeniden düşünmek, yeniden tanımlamak ve yeniden sahiplenmek gerekmektedir.

Sivil toplum ve sivil alanın ortak değer ve kaynaklarının yeniden tanımlanması” başlıklı odak alanı, aşağıdakilerle sınırlı kalmadan şu sorulara odaklanacaktır:

- Sivil toplumun ortak, kolektif ve vazgeçilmez değerleri nelerdir?
- Sivil aktörler kimlerdir?
- Sivil alanları oluşturan unsurlar nelerdir?
- Bölgesel veya küresel dayanışma hareketlerine katılımın ya da bu hareketlere desteğin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin sürmesinin nedenleri nelerdir?
- Barışın inşası ve uzlaşma süreçlerinde farklı sivil alanlar arasında nasıl ittifaklar kurulabilir?
- Karar alma süreçlerine sivil toplumun katılımı nasıl sağlanabilir?
- Devlet ile sivil toplum arasındaki ilişkilerde ve sivil toplum aktörleri arasında kamu finansmanının rolü nedir?
- Sivil toplum aktörlerinin deneyimleri sivil toplum içinde ne ölçüde değer görmektedir?
Bu deneyimler toplumsal hafıza, sivil direnç, dayanışma ve toplumsal hareketler içinde ve arasında sivil katılım açısından ne gibi etkiler doğuruyor?
- Dayanışma ve iş birliğini güçlendirmek için hangi kaynaklara ve alanlara sahibiz? Bu ortak kaynakları birlikte nasıl geliştirebiliriz?

“Hakikat ötesi”, “çoklu hakikat” ve “kaçak hakikat” çağında vazgeçilmez bir ortak değer olarak “hakikati” yeniden sahiplenmek:

Kamuoyundaki tartışmalar giderek yanlış ve yanıltıcı bilgiler, komplo teorileri ve gayri meşrulaştırmayı hedef alan anlatılarla şekilleniyor. “Hakikat ötesi”, “çoklu hakikat” ve kaçak hakikat” çağında vazgeçilmez bir ortak değer olarak hakikati” yeniden sahiplenmek başlıklı odak alanı, sivil aktörlerin bu çağda diyalog, hakikat arayışı, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sistemlere, kurumlara ve özgürlüklere duyulan güveni yeniden inşa etme çabalarını nasıl sürdürebileceklerini; açık ve demokratik alanları nasıl koruyabileceklerini, nasıl geri kazanabileceklerini ve dönüştürebileceklerini tartışmaya açmayı amaçlamaktadır. Bu odak alanı, aşağıdakilerle sınırlı kalmadan şu sorulara odaklanacaktır:

- Sivil toplum aktörleri, kamusal alanı yanlış ve yanıltıcı bilgilere ve komplo teorilerine karşı nasıl savunabilir?
- Yanlış ve yanıltıcı bilgi günümüz aktivizmini nasıl etkiliyor?
- Güç, kamusal alanda hakikatin ne olduğuna dair algıları nasıl şekillendiriyor?
- Diyaloğa dayalı öğrenme, eleştirel düşünme ve bilgilerin teyit edilmesi, hakikat ötesi baskılar karşısında sivil alanı savunmada nasıl bir rol oynuyor?
- İnterneti kim şekillendiriyor?
- Gençlerin dijital ortamlardaki katılımı, görünürlüğü ve örgütlenmesi, kamusal alan bağlamındaki aktivizmle nasıl kesişiyor?

- Yapay zekâ destekli araçlar, yanlış ve yanıltıcı bilgileri izleme, ortaya çıkarma ve bunlarla başa çıkma konusunda ne ölçüde etkili? Sivil toplum için hangi riskleri ve olanakları beraberinde getiriyor?

Demokratik gerileme, özgürlük karşıtı hareketler ve alternatif direniş yöntemleri

Dünya genelinde anti-demokratik ve hak karşıtı hareketlerin hegemonyasının yükselmesiyle birlikte, kamusal alan ve sivil alanlar giderek daralmakta ve tehdit altında kalmaktadır. *Demokratik gerileme, özgürlük karşıtı hareketler ve alternatif direniş yöntemleri* başlıklı odak alanı, sağ popülist, demokrasi karşıtı ve hakları hedef alan sivil aktörlerin kamusal alanda nasıl hegemonya kurmaya çalıştığını; temel özgürlükleri aşındırırken demokratik araçları, yöntemleri ve anlatıları nasıl sahiplendiğini ve çarpıttığını; buna karşı direniş hareketlerinin çoğulculuğu, hakları ve özgürlükleri savunmak için bu hegemonyaya nasıl karşı koyabileceğini ve kendini nasıl yeniden konumlandırabileceğini tartışmaya açmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki sorular gibi başlıkları tartışmaya açmayı umuyoruz:

- Günümüzde sivil toplum kavramını şekillendiren başlıca hareketler ve dinamikler nelerdir? Sivil toplum, değişen ihtiyaçlar ve tarihsel zorluklar karşısında ne ölçüde etkili olabilmektedir?
- Demokratik sivil toplum aktörleri, alanda çalışma yapanlar ve kuramcılar anti-demokratik söylemlere karşı hangi yeni ya da gözden geçirilmiş araç, strateji ve yöntemleri geliştirebilir?
- Sivil toplum, anti-demokratik anlatıları dönüştürmede nasıl bir rol üstleniyor ya da üstlenebilir?
- Liberal sivil toplum, tahakküm, hegemonya, baskı ve şiddet karşısında kendini nasıl yeniden konumlandırabilir?
- Direniş siyaseti, anti-demokratik hareketlere karşı nasıl bir rol oynuyor?

Nasıl başvurabilirsiniz?

Lefkoşa'da 31 Ekim – 1 Kasım 2025 arasında gerçekleşecek CiviCon için atölye çalışması önerinizi [buradan](#) erişebileceğiniz formu doldurarak iletebilirsiniz. Önerinizin etkinlik konseptiyle örtüşmesi halinde sizinle iletişime geçeceğiz. Başvurular **17 Eylül 2025, saat 18:00'e kadar (EEST-Lefkoşa)** açık olacak ve farklı alanlardan uzmanlardan oluşan bir jüri tarafından değerlendirilecektir. Fikirlerinizi duymak için sabırsızlanıyoruz!

Başka sorunuz mu var?

Her türlü sorunuz için bize civicon@civicspace.eu e-posta adresinden veya +90 533 833 79 50 / +90 392 227 65 05 numaralı telefonlardan ulaşabilirsiniz.

Funded by the
European Union

Sivil Alan hakkında

Sivil Alan, Avrupa Birliği tarafından Kıbrıs Türk toplumuna yönelik Yardım Programı kapsamında finanse edilen ve Kıbrıs'ta yürütülen bir Teknik Destek Projesi'dir. Proje, Kıbrıs Türk toplumunda demokratik değişim ve güven artırıcı önlemleri destekleyen daha güçlü bir sivil toplumun oluşturulmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Sivil Alan Projesi, 2020 yılından bu yana aşağıda belirtilen dört hedef doğrultusunda çalışmalar yürütmektedir:

1. Toplumun sivil toplumun çalışmalarına daha fazla katılım sağlaması,
2. Sivil toplum örgütlerinin (STÖ) sivil toplum çalışmalarına katılımlarının ve karar almadaki rollerinin güçlendirilmesi,
3. Kıbrıs Türk toplumunda STÖ'lerin çalışmalarına yönelik daha elverişli bir ortamın teşvik edilmesi,
4. Kıbrıs Rum toplumundaki STÖ'lerle daha güçlü bağların kurulmasının teşvik edilmesi.

Sivil Alan, bugüne dek sivil toplum, sivil alan, aktivizm, kamusal alan, daralan sivil toplum alanı ve yükselen hak karşıtı hareketler gibi konular üzerine kavramsal düşünme ve tartışma imkânı sunan çok sayıda etkinlik düzenlemiştir. Bu kapsamda, STÖ temsilcileri ve aktivistlerle birçok kavramsal atölye çalışması ve tartışma gerçekleştirilmiştir. CiviCon, bu tartışmaların hem bir devamı hem de zirve noktası niteliğindedir.

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of GOPA PACE and do not necessarily reflect the views of the European Union.

